

WPS.III.9421.3.49.2022.PZ.TŁ

PROTOKÓŁ
kontroli doraźnej Domu Pomocy Społecznej w Chełmnie.

1. Jednostka kontrolowana

Dom Pomocy Społecznej w Chełmnie

Adres:

ul. Dominikańska 40
86-200 Chełmno

Typ Domu:

Dla osób przewlekle somatycznie chorych – 41 miejsc rzeczywistych

Dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie – 75 miejsc rzeczywistych

Dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie – 36 miejsc rzeczywistych.

NIP: 875-14-23-691

Regon: 006227147-00038

Imię i Nazwisko Kierownika jednostki kontrolowanej:

s. Czesława Morkowska – Dyrektor Domu Pomocy Społecznej

2. Jednostka kontrolująca:

Wydział Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy.

3. Imię i nazwisko oraz stanowisko służbowe kontrolerów:

Tomisława Łoś – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, na podstawie upoważnienia Wojewody Kujawsko-Pomorskiego Nr 446/2022 z 7 września 2022 r.,

Piotr Zieliński – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, na podstawie upoważnienia Wojewody Kujawsko-Pomorskiego Nr 446/2022 z 7 września 2022 r.– kierujący zespołem kontrolnym.

(akta kontroli str. 7-8)

4. Czas trwania czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 8, 9 września 2022 r.

5. Przedmiotowy zakres kontroli: sprawdzenie prawidłowości realizacji zadań oraz jakości świadczonych usług zgodnie z obowiązującymi standardami ze szczególnym uwzględnieniem przestrzegania praw mieszkańców, w związku z pismem NSZZ Solidarność.

6. Okres objęty kontrolą: stan bieżący

7. W niniejszym protokole zastosowano następujące skróty i oznaczenia:

- **ustawa o pomocy społecznej** – ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.),
- **rozporządzenie w sprawie domów pomocy społecznej** - Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 734 ze zm.),
- **DPS lub Dom, jednostka** - Dom Pomocy Społecznej w Chełmnie,
- **Mieszkaniec** – Mieszkaniec Domu Pomocy Społecznej w Chełmnie,
- **Dyrektor Domu** – Dyrektor Domu Pomocy Społecznej w Chełmnie,
- **Kontrolujący, zespół inspektorów, zespół kontrolny** – zespół pracowników komórki organizacyjnej do spraw nadzoru i kontroli w pomocy społecznej o których mowa w art. 127 ustawy o pomocy społecznej.

Kontrolę przeprowadzono w obecności s. Czesławy Morkowskiej – Dyrektora Domu. Ustalenia zawarte w protokole oparto o informacje i wyjaśnienia udzielone przez Dyrektora Domu, rozmowę z mieszkańcami, skontrolowaną dokumentację oraz oględziny pomieszczeń budynku. Informacji i wyjaśnień udzielali również:

██████████ – Kierownik Działu Terapeutyczno-Opiekuńczego,

██████████ – pracownik socjalny DPS,

██████████ – pielęgniarka,

██████████ – opiekunka DPS.

Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowany został w książce kontroli pod pozycją 24.

Uzasadnienie podjęcia kontroli.

Kontrolę podjęto w związku z pismem NSZZ Solidarność przy DPS Chełmno, w celu zbadania prawidłowej realizacji zadań oraz jakości świadczonych usług zgodnej z obowiązującymi standardami, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji mieszkańca Domu ██████████ w związku z naruszeniem jego praw i godności.

Ustalenia kontroli

Dom został wpisany do Rejestru Domów Pomocy Społecznej prowadzonego przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego na podstawie zezwolenia na prowadzenie domu pomocy społecznej z dnia 26 kwietnia 2010 r. znak: WPS.III.BS.9013/10/2010. Zezwolenie wydane zostało na czas nieokreślony. Aktualnie jednostka dysponuje 152 miejscami rzeczowymi.

Dom Pomocy Społecznej w Chełmnie przy ulicy Dominikańskiej 40, jest jednostką stałego pobytu, przeznaczoną dla osób przewlekle somatycznie chorych, dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie.

Podstawę prawną funkcjonowania Domu Pomocy Społecznej w Chełmnie stanowią:

- 1) Statut Domu Pomocy Społecznej w Chełmnie, stanowiący załącznik do aktu nadania 1/2018 statutu Domowi Pomocy Społecznej w Chełmnie prowadzonemu przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo z dnia 12 lutego 2018 r.;
- 2) Regulamin Organizacyjny Domu Pomocy Społecznej w Chełmnie, stanowiący załącznik do Zarządzenie Nr 2/2018 Dyrektora Domu Pomocy Społecznej w Chełmnie prowadzonego przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo z dnia 16 lutego 2018 r. w sprawie wprowadzenia w Domu Pomocy Społecznej Regulaminu Organizacyjnego.

Zgodnie ze schematem struktury organizacyjnej, będącym załącznikiem do Regulaminu DPS, w Dziale Terapeutyczno-Opiekuńczym wyodrębniono trzy Zespoły:

- Zespół nr 1 – Osoby Przewlekle Somatycznie Chore;
- Zespół nr 2 – Osoby Dorosłe Niepełnosprawne Intelktualnie oraz
- Zespół nr 3 – Dzieci i Młodzież Niepełnosprawni Intelktualnie.

1. Poziom świadczonych usług określonych w § 5 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji mieszkańca [REDAKTED]

W trakcie kontroli dokonywano oględzin budynku, w tym pokoi mieszkalnych, pomieszczeń ogólnodostępnych oraz higieniczno-sanitarnych, w części będącej do dyspozycji Zespołu nr 1 – przeznaczonej dla Osób Przewlekle Somatycznie Chorych. Na podstawie obserwacji pomieszczeń, jak również analizy przedłożonej dokumentacji oraz rozmowy z pracownikami Domu, dokonano niniejszych ustaleń.

Zespół nr 1, tzw. Budynek Konwikt, jest obiektem trzykondygnacyjnym, wyposażonym w windę. W budynku przebywają osoby przewlekle somatycznie chore.

Pokoje mieszkalne w liczbie 18, w skład których wchodzi: 2 pokoje czteroosobowe, 5 pokoi trzyosobowych, 7 pokoi dwuosobowych i 4 pokoje jednoosobowe, łącznie dla 41 Mieszkańców usytuowane są na parterze oraz pierwszym i drugim piętrze budynku.

Wyposażenie pomieszczeń odpowiada normom określonym w § 6 ust. 1, pkt 3 lit. c rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.

W budynku znajduje się łącznie 9 miejsc kąpielowych, w tym 4 prysznice i 5 wanien oraz 13 toalet. W zakresie warunków sanitarnych budynek nie spełnia normy określonej w § 6 ust. 1, pkt 4 cytowanego wyżej rozporządzenia. Losowo sprawdzone pomieszczenia nie są przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych, posiadają m.in. wysokie brodziki.

Ponadto w budynku Konwikt, na parterze mieści się pokój dziennego pobytu pełniący rolę jadalni, kuchenka pomocnicza oraz pomieszczenie do prania i suszenia. Natomiast na piętrze pierwszym znajduje się pokój gościnny oraz gabinet medycznej pomocy doraźnej. Sala terapii zajęciowej i rehabilitacji mieści się na drugim piętrze.

[REDAKTED] r. zajmuje pokój czteroosobowy, jest osobą leżącą, niezdolną do samodzielnej egzystencji, wymagającą całodobowej opieki. Ustalono,

iż mieszkaniec utrzymuje jedynie kontakt z siostrą. Dochodem [REDAKTOWANE] jest świadczenie emerytalne z ZUS. Mieszkaniec jest zdolny do czynności prawnych.

W pokoju zajmowanym przez [REDAKTOWANE] mieszkają trzy osoby leżące oraz jedna osoba chodząca. Z uwagi na skosy wątpliwości budzi powierzchnia pomieszczenia. Pokój nie był wyposażony w system przyzywowo-alarmowy.

W ocenie zespołu kontrolnego pomieszczenie nie spełnia obowiązujących przepisów w tym zakresie.

Pokój czteroosobowy powinien być przeznaczony wyłącznie dla osób leżących oraz posiadać powierzchnię nie mniejszą niż 6 m² na osobę.

W trakcie wizytacji obiektu skontrolowano działanie systemu przyzywowo-alarmowego oraz reakcję personelu na jego użycie w pozostałych pomieszczeniach.

Brak było reakcji personelu dyżurnego podczas użycia sygnalizacji.

2. Ustalenia dokonane w związku z pismem NSZZ Solidarność przy DPS Chelmino

- a. W zakresie osób uprawnionych do podawania leków oraz wykonywania zabiegów medycznych mieszkańcom DPS.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 991 z późn.zm.) wprowadziło nową podstawę programową w zawodzie opiekun medyczny (532102). Podstawa ta uprawnia absolwentów szkoły prowadzącej kształcenie w ww. zawodzie do podawania leków osobie chorej i niesamodzielnej na zlecenie lekarza lub pielęgniarki.

Należy jednak zaznaczyć, iż dotyczy to wyłącznie tych osób, które rozpoczęły naukę w szkole w oparciu o programy nauczania uwzględniające nową podstawę programową, tj. począwszy od:

1) roku szkolnego 2019/2020 w:

a) klasie I branżowej szkoły I stopnia, która rozpoczyna się z dniem 1 września 2019 r. lub z dniem 1 lutego 2020 r.,

b) semestrze I szkoły policealnej,

c) klasie I dotychczasowego czteroletniego technikum,

d) klasie I pięcioletniego technikum,

2) roku szkolnego 2020/2021 w semestrze I branżowej szkoły II stopnia,

- a w latach następnych również w kolejnych klasach lub semestrach tych szkół.

W kontrolowanej jednostce obowiązuje procedura „Układania i podawania leków doustnych”. Dokument nie zawiera daty sporządzenia, podpisu osoby sporządzającej oraz listy pracowników którzy zapoznali się z procedurą. Ustalono, iż w DPS leki przygotowuje pielęgniarka, natomiast podawaniem zajmują się osoby pełniące dyżur.

Dyrektor Domu w dniu 9 września 2022 r. zeznała do protokołu przesłuchania, po uprzednim pouczeniu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, zgodnie

z art. 233 kk, iż „Leki mieszkańcom są podawane przez pielęgniarkę oraz przygotowywane zgodnie z jej kompetencjami”.

(akta kontroli str.103-108)

Natomiast Dyrektor w 20.10.2022 r. złożył oświadczenie, iż „Leki zawsze są przygotowywane w kieliszkach i rozkładane na tacy przez pielęgniarki. Utrzymujące się problemy kadrowe (brak pielęgniarek) wpływają na to, że nie zawsze leki podawane są przez osoby posiadające odpowiednie uprawnienia. Zdarza się zatem, że bezpośrednio w przyjęciu leków przez podopiecznych pomagają opiekunki”.

(akta kontroli str.119)

W ocenie kontrolujących opiekuni zatrudnieni w jednostce kontrolowanej nie posiadają podstawowej wiedzy o nabytych uprawnieniach, niezbędnych do wykonywania zawodu, nie przyjmując do wiadomości informacji przekazywanych przez kierownictwo Domu w powyższym zakresie.

Dyrektor Domu Pomocy Społecznej w Chełmnie, również nie posiada niezbędnych informacji dotyczących kwalifikacji zatrudnionego personelu.

Z oświadczenia Dyrektora wynika, iż „Obecnie zatrudniamy 5 pielęgniarek, w tym jedną na umowę zlecenie, niestety ze względu na mało konkurencyjne wynagrodzenie, trudno mam pozyskać do pracy odpowiednio wykwalifikowanych pracowników”.

Obowiązkiem Dyrektora Domu jest sporządzanie grafików dyżurów w sposób zapewniający podawanie leków mieszkańcom przez osoby do tego uprawnione.

W toku czynności kontrolnych [REDAKTOWANE] pielęgniarka, oświadczyła, iż „Wszystkie leki przygotowuje osobiście. Posiadam do tego uprawnienia. Również podaje je mieszkańcom. Obowiązkiem opiekunek jest pomoc osobom niepełnosprawnym w przyjmowaniu leków jeżeli te osoby nie mogą samodzielnie przyjąć ich do ust. Mamy na oddziale dużo mieszkańców chore na choroby Parkinsona. Dodatkowe leki dla nich przygotowane w zamkniętych pojemnikach opisanych nazwiskami mieszkańców i godzinach podania są podawane przez opiekunki. Podczas mojej pracy nigdy żadna z opiekunek nie wykonywała cewnikowania, nie były też wykonywane inhalacje, odsysanie było wykonywane wyłącznie przez pielęgniarki, również opatrunki były wykonywane wyłącznie przez pielęgniarki. Nie mamy na oddziale pacjentów z rurką tracheostomijnej. Toaleta dzienna oskrzelowego u jednego pacjenta z otworem po takiej rurce jest wykonywana wyłącznie przez pielęgniarki pomimo, że odsłuzowywaniem „odsysaniem” od 2019 r wchodzi w skład kompetencji opiekunów medycznych. Karmieniem przez PEG i przez „sondę” również jest kompetencją opiekunów (także toaleta PEG-a) i jest przez nie wykonywana. Wymiana „sondy” i PEG-a jest wykonywana wyłącznie przez pielęgniarki. Nie mamy na oddziale respiratorów. Iniekcje insulinowe wykonywane są wyłącznie przez pielęgniarki. Sporadycznie pomiaru glikemii jest wykonywana przez opiekunów medycznych zgodnie z kompetencjami...”

- b. Przesłuchanie świadków oraz rozmowy z pracownikami oraz mieszkańcem domu w związku wydarzeniami z dnia 23 sierpnia 20022 r. opisanymi w przedmiotowym piśmie.

Zespół kontrolerów w powyższej sprawie, na podstawie art. 67 §2 pkt 2 Kpa, przesłuchał pracowników dps:

- ██████████ – Dyrektora DPS,
- ██████████ Kierownika Działu Terapeutyczno-Opiekuńczego,
- ██████████ – pracownika socjalny DPS,
- ██████████ – pielęgniarkę,
- ██████████ – opiekunkę DPS.

oraz przeprowadził rozmowę z mieszkańcem jednostki, który był świadkiem zdarzenia.

(akta kontroli str.92-113)

Na podstawie zebranych dowodów w sprawie, zespół inspektorów nie ma możliwości dokonania oceny zastosowania przemocy wobec mieszkańca jednostki ██████████ przez ██████████ pielęgniarkę zatrudnioną w dps.

Z uwagi na niepełnosprawność mieszkańca, kontrolujący nie mieli możliwości przeprowadzenia rozmowy oraz uzyskania bezpośredniego opisu zdarzeń.

Jedynym bezpośrednim świadkiem zdarzenia, był współmieszkaniec, który nie widział zdarzeń, gdyż jak twierdzi był odwrócony tyłem, oglądał TV, w tym czasie prowadził również rozmowę telefoniczną.

Niepokojącym jest fakt, iż mieszkaniec był pozbawiony możliwości wezwania pomocy tj. skorzystania z systemu przyzwowo-alarmowego, którego nie ma w pokoju.

Z zeznań ██████████ wynika natomiast, iż pielęgniarka jedynie oklepywała mieszkańca, który jest osobą leżącą oraz z uwagi na wysoką temperaturę, próbowała podać ██████████ napój, co zakończyło się niepowodzeniem.

Pracownicy pełniący dyżur oraz wezwana na miejsce Dyrektor, nie wezwali lekarza celem dokonania obdukcji, nie wezwano również policji w celu zgłoszenia podejrzenia pobicia mieszkańca. Na takie okoliczności Dom nie posiada opracowanej procedury. Sprawa zdarzeń z 24 sierpnia 2022 r. została przesłana do prokuratury celem wyjaśnienia przez organ prowadzący tj. Starostwo Powiatowe w Chełmnie.

Tematyka ochrony danych osobowych nie należy do kompetencji Wydziału Polityki Społecznej zatem w powyższej sprawie zespół kontrolny nie dokonał oceny decyzji Dyrektora jednostki.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których po jednym otrzymują:

1. Dyrektor Domu Pomocy Społecznej w Chełmnie.
2. Wojewoda Kujawsko-Pomorski.

Poprzez zamieszczenie w protokole kontroli niżej wymienionych pouczeń kontrolujący poinformowali Dyrektora jednostki kontrolowanej o przysługujących mu uprawnieniach z mocy przepisów rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2285), tj:

1. Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyn tej odmowy.
2. Odmowa podpisania protokołu kontroli przez kierownika jednostki podlegającej kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych.
3. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole.
4. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.
5. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń.
6. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów.
7. Zespół inspektorów przeprowadza dodatkowe czynności kontrolne, jeżeli z analizy zastrzeżeń wynika potrzeba ich podjęcia.
8. Z przeprowadzonych dodatkowych czynności kontrolnych sporządza się protokół.
9. W razie nieuwzględnienia zastrzeżeń, w całości lub w części, zespół inspektorów zajmuje stanowisko na piśmie i przekazuje je do akceptacji dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego.
10. Stanowisko w sprawie zgłoszonych zastrzeżeń przekazuje się kierownikowi jednostki podlegającej kontroli.

Podpisy Zespołu Kontrolującego:

Piotr Zieliński
inspektor wojewódzki

Tomisława Łoś
inspektor wojewódzki

Podpis Kierownika jednostki kontrolowanej

Pieczęć jednostki kontrolowanej

Dyrektor mgr s. Czesława Morkowska

.....

Miejscowość, data 12 grudnia 2022 r.

